

Kemikaliekontrollen i finansåret 1951—52.

Ved J. L. Schnieker.

Kontrollens virksomhed har omfattet kontrol med overholdelse af lov nr. 76 af 9. marts 1948 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr og kontrol med overholdelse af indenrigsministeriets bekendtgørelser nr. 45 af 28. februar 1931 om gifte, der anvendes til bekæmpelse af plantesygdomme m. m. og nr. 284 af 31. maj 1950 om ændrede regler for stoffet thalliums optagelse på giftlovens lister og om særlige regler for opbevaring, salg og udlevering af thalliumsulfat og opløsninger deraf. Endvidere er der foretaget frivillig forhåndskontrol på nogle bekæmpelsesmidler, som fabrikanter eller importører har ønsket analyseret, inden midlerne gik ud i handelen, ligesom der er foretaget analyse af nogle bekæmpelsesmidler, som forbrugere har ønsket kontrolanalyse på, samt af midler, som er afprøvet ved de biologiske stationer.

Landbrugsministeriet havde i forrige finansår givet dispensation fra kravet om datomærkning af bekæmpelsesmidler på visse nærmere angivne betingelser. Da dispensationerne efter ansørgernes mening ikke var tilstrækkeligt vidtgående til at sikre sådanne reservelagre af færdigpakkede bekæmpelsesmidler, som måtte anses for nødvendige til bekæmpelse af pludseligt optrædende angreb af epidemisk karakter, gennemførtes efter forhandling med forbrugerorganisationerne en ordning, hvorefter det tilledes fabrikanter og importører af bekæmpelsesmidler at angive datomærkning i kodeform for alle bekæmpelsesmidler. Bekæmpelsesmidler med begrænset holdbarhed skal dog enten forsynes med datomærkning i åben form, eller dersom kodemærkning benyttes med en tydelig angivelse af, hvor længe bekæmpelses-

midlet garanteres at være fuldt holdbart, hvorved forstås, at bekæmpelsesmidlet bevarer den på deklarationen angivne procentiske sammensætning og den angivne vægt, samt konsistensen. Såfremt vedkommende fabrikant er ude af stand til at angive, hvor længe bekæmpelsesmidlet er fuldt holdbart, eller han måtte være i tvivl om, hvorvidt midlet kun er begrænset holdbart, må han henvises til at angive datomærkningen i åben form. Den kode, som må anvendes, er fastlagt af landbrugsministeriet. Der er taget forbehold om revision af ordningen, såfremt det måtte vise sig, at den medfører en væsentlig svækkelse af den sikkerhed, forbrugerne har krav på.

Der er foretaget analyse af 667 prøver bekæmpelsesmidler.

Af de forskellige præparater er analyseret et forskelligt antal mærker:

Kviksølvholdige præparater	20
Kobberholdige præparater	20
Svovlholdige præparater	20
Nikotinholdige præparater	18
D.D.T.-holdige præparater	32
666-holdige præparater	19
Thiofosforesterholdige præparater	12
Metaldehydholdige præparater	5
Flourholdige forbindelser	4
Blyarsenat	6
Zinkarsenat	2
Schweinfurtergrønt	2
Hormonpræparater	18
Frugttrækarboliner	10
Sprøjteolier	8
D.N.O.C.-holdige olier	2
Mølbekæmpelsesmidler	11
Utøjsbekæmpelsesmidler	4

Midler til bekæmpelse af plantesygdomme og skadedyr i land- og havebruget.

Et parti kviksølvholdigt tørafsvampningsmiddel indeholdt 40 pct. mindre kviksølv end angivet på pakningen. Importøren forklarede, at det drejede sig om et parti på 42 kg, som var importeret, fordi nogle forbrugere havde lagt et stort pres på ham,

idet de kun mente at kunne bruge omtalte afsvampningsmiddel. — Et parti kviksølvholdigt vådafsvampningsmiddel indeholdt fra 14 til 18 pct. mindre kviksølv end angivet på pakningen. Det oplystes til sagen, at det ialt kun drejede sig om 21 kg, som stammede fra et parti, der var importeret flere år tilbage, men som var returneret fra en kunde og derpå var bragt på markedet igen, idet rubrikken »Indførselsdato« blev udfyldt, således at man måtte tro, at partiet var importeret i 1950. Importøren ville hævde, at han vilkårligt måtte angive importdato eller ompakningsdato, selv om der på pakningerne var trykt ordet »Indførselsdato«. Importøren forelagde derefter landbrugsministeriet det spørgsmål, om det er tilladt på pakningerne at angive ordene »tilvirkningsdato, (indførselsdato, ompakningsdato)« og derefter påstempe en dato, svarende til tilvirkningen, indførselen eller ompakningen, hvilket blev besvaret benægtende. — Et parti kviksølvholdigt tørnafsvampningsmiddel indeholdt 13.5 pct. mindre kviksølv end angivet på pakningen. Partiet blev analyseret af den udenlandske fabrikant, som erklærede, at partiet indeholdt 3 pct. mere end deklareret. Da den analysemetode, som fabrikanten anvendte, ikke var den samme, som her i landet er fastlagt af landbrugsministeriet, analyserede kontrollen partiet efter den udenlandske metode, og det viste sig, at man ikke kunne komme op på det af fabrikanten angivne indhold, medmindre analysen blev udført på en sådan måde, at der blev bestemt en blanding af kviksølv-sulfid og frit svovl. Da den her i landet fastlagte analysemetode ikke indebærer muligheder for bestemmelse af andet end kviksølv, måtte man fastholde, at ethvert bekæmpelsesmiddel, som importeres her til landet eller fabrikeres her i landet med hensyn til kviksølvindhold skal deklareres således, at deklarationen er holdbar efter den af kontrollen anvendte analysemetode. — For nævnte overtrædelser blev der pålagt bøder på tilsammen 300 kroner.

En importør forespurgte kontrollen, hvorvidt det var tilladt at ændre sammensætningen af et kviksølvholdigt afsvampningsmiddel på en sådan måde, at kviksølvindholdet var det samme, men den organiske forbindelse var en anden. Dette spørgsmål blev besvaret bekræftende under forudsætning af, at ændringen blev anmeldt til kontrollen og fremgik af analysedeklarationen

på pakningerne; men kontrollen henledte opmærksomheden på, at ændringen skulle godkendes af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, når det drejede sig om et af forsøgsvirksomheden anerkendt præparat. Statens plantepatologiske Forsøg afsløgte en ansøgning fra importøren om, at anerkendelsen for det gamle præparat uden forudgående afprøvning overførtes til det ny præparat. Statens plantepatologiske Forsøg foreslog, at anerkendelsens tekst bibeholdtes i listen over anerkendte præparater, gældende for restlageret af det gamle præparat under forudsætning af, at der ikke reklameredes for det ny præparat i forbindelse med omtale af anerkendelsen, samt at det ny præparat ved et tilføjet mærke (bogstav, årstal e. l.) tydeligt adskiltes fra det tidligere. Importøren indgik herpå, og man enedes om anvendelsen af et bestemt bogstav. Det viste sig derefter, at de i handelen gående pakninger med indhold af det ny præparat var etiketteret på en sådan måde, at det af Statens plantepatologiske Forsøg stillede krav ikke var opfyldt, idet etikettens sidefløje kun angav det gamle præparats navn, og der på midtfløjen med et gummistempel var angivet det omtalte bogstav, som ikke tydeligt kunne ses at høre til præparatets navn. Importøren hævdede, at etiketten var godkendt af Statens plantepatologiske Forsøg, idet han havde sendt en pakning af det ny præparat forsynet med omtalte etikette til Statens plantepatologiske Forsøg, som ikke havde meddelt ham noget om, at etiketten ikke kunne anerkendes. Statens plantepatologiske Forsøg, som ofte modtager bekæmpelsesmidler, der er forsynet med prøvisorisk etikette, meddelte, at de som følge heraf ikke foretager nogen granskning af modtagne prøver med henblik på etiketternes udformning. Da forbrugeren af det ny præparat ville kunne tro, at den omhandlede vare var den af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur anerkendte, og da importøren ikke havde overholdt de for bevarelsen af anerkendelsen af det gamle præparat fastsatte vilkår, tildelte landbrugsministeriet importøren en alvorlig advarsel, idet tilføjedes, at såfremt importøren ikke for fremtiden nøje overholdt de for bevarelsen af forsøgsvirksomhedens anerkendelser af hans præparater fastsatte betingelser, forbeholdt landbrugsministeriet sig at foranledige, at de nævnte anerkendelser annulleredes. Importøren meddelte landbrugs-

ministeriet, at skrivelsen var uberettiget, og at han ikke kunne bruge advarslen, som derfor ikke modtoges, og at han, såfremt landbrugsministeriet gjorde anvendelse af sin trusel, ville se sig nødsaget til at gøre ansvar gældende overfor ministeriet med skadeserstatning. Da det ved kontroleftersyn i detailhandelen viste sig, at importøren efter at have modtaget landbrugsministeriets advarselsskrivelse fortsat forhandlede den ikke anerkendte vare med ufuldstændig mærkning (det gummistempel, som nu anvendtes, var endog gjort mindre), anmodede landbrugsministeriet statens planteavlsudvalg om at inddrage anerkendelsen for det gamle præparat.

Landbrugsministeriet havde i 1950 truffet bestemmelse om, at midler til bekæmpelse af muldvarpe og kaniner omfattes af bekæmpelsesmiddelovens bestemmelser. På nogle røggaspatroner, der tidligere havde været angivet som virksomme mod rotter, mus, kaniner og mosegrise, blev nu blot angivet: »Til udrygning af huler, reder og gange i jorden«, hvorved fabrikanten mente, at bekæmpelsesmidlet ikke var omfattet af lovens bestemmelser, således at patronerne kunne sælges uden at være forsynet med analysedeklaration. Da patronerne nu måtte kunne påregnes at ville blive brugt til bekæmpelse af bl. a. jordkrebs, muldvarpe og kaniner, fastsatte landbrugsministeriet, at nævnte røggaspatroner skulle omfattes af lovens bestemmelser og pålagde fabrikanten at anmelde bekæmpelsesmidlet til kontrollen og at forsyne det med analysedeklaration m. v.

En fabrikant, som forhandlede nogle røggærter, der angaves at være virksomme mod muldvarpe, rotter, mus og andre skadedyr, der lever i huler og gange i jorden, havde ikke anmeldt præparatet til kontrollen, ligesom røggærterne ikke blev forsynet med analysedeklaration. For at undgå at falde ind under bekæmpelsesmiddelovens bestemmelser om, at røggærterne skulle forsynes med analysedeklaration, ændredes brugsanvisningen til kun at omfatte udryddelse af rotter og mus.

Foranstaltningen med deklARATION af røggaspatroner må anses for yderst påkrævet, idet der af og til indkommer politirapporter med bedragerisigtelser mod »konsulenter« fra »skadedyrslaboratoriet«, som berejser landet og tilbyder udryddelse af muldvarpe på landejendomme med røggaspatroner. Konsulenterne foretager

ikke selv bekæmpelsen men udfærdiger en »kontrakt«, som f. eks. lyder på, at der indenfor et tidsrum af 1½ år gratis kan rekvireres indtil 400 røggaspatroner fra »skadedyrslaboratoriet«, dersom alle muldvarpe ikke er udryddet, og landmanden må på denne »kontrakt« betale 75.00 kr. og får udleveret 12 røggaspatroner. Dersom landmanden af en påtrykt analysedeklaration på de røggaspatroner, konsulenterne måtte forhandle, kunne se, at bekæmpelsesmidlet var en svovlholdig patron, kunne det tænkes, at han ville betænke sig på at underskrive »kontrakten«.

Nogle nikotinholdige rygestrimler indeholdt fra 87.5 pct. under den deklarerede mængde til 34 pct. over den deklarerede mængde nikotin. Fabrikanten forklarede, at han havde modtaget nogle reklamationer i anledning af, at strimlerne var for fugtige, således at de ikke kunne antændes eller slukkedes for tidligt, hvorfor der tilsattes mere forbrændingsmiddel til imprægneringsvædsken, og når imprægneringsvædsken skulle anvendes, var noget af forbrændingsmidlet derfor udskilt, således at imprægneringsvædsken måtte opvarmes på et gasblus, inden fremstillingen af rygestrimlerne foretoges. Man havde ikke lagt mærke til, at imprægneringsvædsken ved opvarmningen adskiltes i to lag, således at nikotinen flød ovenpå som et olieagtigt lag, og således at nogle strimler fik for meget og andre for lidt nikotin. Af hensyn til det store risikomoment, der forelå for forgiftning af personalet, der fremstillede nikotinrygestrimlerne ved opvarmning af en nikotinholdig vædske, anmodede kontrollen fabriks-tilsynet om at se noget nærmere på fremstillingsmetodens farlighed. Fabrikstilsynet indberettede, at det var blevet forklaret, at opvarmningen foregik på et gasblus i gården, men at fabrikanten nu atter ville gå tilbage til den årgamle fremstillingsmåde ved at foretage blandingen kold, hvorved blandingen forbliver homogen. — To fabrikationspartier af et nikotinholdigt bekæmpelsesmiddel indeholdt henholdsvis 16 og 9.6 pct. nikotin mindre end angivet på pakningerne. Da bekæmpelsesmidlet efter fabrikantens beregninger og forbrug af nikotin skulle indeholde den deklarerede mængde, anmodede han om at få prøver af de udtagne partier sendt til analyse på et privatlaboratorium, hvis analyse gav tilsvarende resultater, som kontrollens. Fabrikanten oplyste, at han ikke havde ladet foretage analyse af det nikotin-

koncentrat, som var anvendt til fabrikationen af bekæmpelsesmidlet. — Nogle gaspatroner indeholdt kun 45 pct. af den deklarerede mængde svovl, som var gaspatronens virksomme bestanddel. Fabrikanten, som ikke selv fremstillede gaspatronerne, forklarede, at tallene for procentisk indhold af virksom forbindelse og forbrændingsprodukter måtte være byttet om, således at deklARATIONEN hele tiden havde været forkert opgivet, og da han i sin tid havde fået oplysningerne telefonisk, kunne det ikke bevises, hvorpå ombytningen beroede. — For nævnte overtrædelser blev fabrikanten pålagt bøder på tilsammen 300 kroner.

To pakninger af et nikotinholdigt pudder indeholdt kun 66 pct. af det deklarerede indhold. Pakningerne havde forskellig fabriktionsdato. Den ene var udtaget på fabrikantens lager, den anden hos en købmand. Fabrikanten erklærede, at nævnte købmand ikke var hans kunde, og at der den på pakningen angivne dato ikke var fabrikeret noget parti hos ham, så der måtte være sket en forveksling mellem hans og et andet firmas pudder. Det blev foreholdt fabrikanten, at hvad enten købmanden købte direkte hos ham eller hos et grossistfirma, havde han alene ansvaret for det lave indhold ligesom for den urigtige fabriktionsdato. Fabrikanten oplyste derefter, at der forelå 2 muligheder, enten for ringe nikotinindhold i koncentratet eller fordampning fra pakningerne, uden at han kunne udtale sig om, hvilken af mulighederne der var årsagen. Der blev pålagt en bøde på 100 kr.

En 80 pct. nikotin indeholdt kun 77.5 pct. Fabrikanten forklarede, at nikotinen var fremstillet ud fra et koncentrat, som var analyseret på et privatlaboratorium, forinden fortynding fandt sted, samt at der i den tromle, som var benyttet til fremstillingen, forefandtes netop den mængde koncentrat, som skulle findes. Ved analyse af koncentratet viste det sig, at dette indeholdt mindre end tidligere fundet af privatlaboratoriet, og ved fornyet analyse hos privatlaboratoriet, viste der sig overensstemmelse mellem dettes og kontrollens analyser. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 200 kr. Forholdet må formentlig forklares ved, at en uærlig medarbejder har taget af tromlen med koncentratet og fyldt efter med samme vægtmængde vand. Fabrikanten fandt det hårdt at skulle betale bøde for at være blevet bestjålet, medens den skyldige gik fri; men fabrikanten vil formentlig også kunne erkende det urimelige i, at forbrugerne skal undgælde herfor.

Et nikotinholdigt pudder indeholdt kun 50 pct. af den deklarerede mængde nikotin. Fabrikanten oplyste, at partiet var analyseret af et privatlaboratorium, forinden det gik på markedet, at det havde indeholdt den deklarerede mængde nikotin, og at underlødigheden måtte skyldes, at låget var dårligt påsat eller mangelfuldt tilpasset, således at fordampning kunne finde sted. Ved analyse af yderligere fire fabrikationspartier viste det sig, at disse partier lå fra 15 til 35 pct. under den deklarerede mængde nikotin, og det kunne ikke ses, at lågene ikke sluttede tæt på den anvendte blikemballage. Fabrikanten fik et fabrikationsparti analyseret på et privatlaboratorium, som kom til samme resultat, som kontrollen. Det må formodes, at fordampning er sket, fordi lågene ikke var paraffinerede, men spørgsmålet blev ikke undersøgt tilbunds, da fabriken trådte i likvidation.

Et nikotinholdigt rygepulver indeholdt fra 8 til 32 pct. mindre nikotin end angivet på pakningerne. Rygepulveret var emballeret i blikdåser, men disse var enten ikke paraffinerede eller ufuldstændigt paraffinerede, således at fordampningen må være sket af disse grunde. Ved fabrikationen havde præparatet holdt den deklarerede mængde nikotin, hvilket var konstateret ved analyse på et privatlaboratorium, og en efterkontrol viste, at kontrollens og privatlaboratoriets analyser lå overensstemmende. Der blev meddelt fabrikanten, hvis præparater tidligere havde været i orden, en advarsel.

En undersøgelse af samtlige de på markedet gående sneglegifte med indhold af metaldehyd udviste, at intet af præparaterne indeholdt den deklarerede mængde metaldehyd, når pakningerne blev hensat i uåbnet stand i længere tid, fordi der skete en fordampning gennem emballagen. Der blev tildelt firmaerne en advarsel, idet landbrugsministeriet indskærpede firmaerne for fremtiden nøje at påse, enten at præparaterne emballeres således, at deres virksomme forbindelse ikke fordamper inden præparaternes anvendelse, eller at de forsynes med en angivelse af, hvor længe de beholder det angivne indhold af den virksomme forbindelse.

Et fabrikationsparti af et svovlpræparat indeholdt en svovlmængde, som lå lidt under den indrømmede latitude. Nedgangen i svovlindholdet skyldtes formentlig en vandopsugning under oplagring, som havde bevirket, at bekæmpelsesmidlet, som var an-

givet at være ubegrænset holdbart, var sintret sammen. En undersøgelse fabrikanten og kontrollen foretog viste, at præparatet i almindelighed ændrede konsistens under opbevaring, og da præparatet var stærkt hygroskopisk, var fabrikanten af den formening, at den anvendte emballeringsmåde havde været utilstrækkelig til at beskytte præparatet mod luftfugtigheden. Fabrikanten oplyste, at han vederlagsfrit for indehaverne ombyttede alle pakninger, som måtte have ændret konsistens, samt at hans repræsentant inden næste sprøjtesæsons begyndelse havde besøgt samtlige forhandlere og således ville have haft lejlighed til at forvisse sig om, at der ikke i handelen vil findes flere pakninger af uønsket konsistens. Fabrikanten hævdede, at præparatets virkning som bekæmpelsesmiddel er helt uanfægtet af præparatets konsistens, idet der ikke sker nogen som helst forringelse af præparatets bekæmpelsesevne, selv om det skulle sintre sammen, da det sammensintrede pulver let og villigt falder hen i vand og opløses fuldstændig ved kort henstand eller omrøring. Ved kontrollens forespørgsel hos en forhandler, hvorvidt denne havde modtaget klager fra forbrugere, svarede, at f. eks. en af forhandlerens store kunder havde beklaget sig over, at det af ham købte parti grundet på sammensintring var overordentligt vanskeligt at få opløst. Der foreligger, såvidt kontrollen bekendt, ingen undersøgelser af, hvorvidt præparatets effektivitet ændres på grund af sammensintringen. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 300 kr.

To fabrikationspartier af et hexaklorcyklohexanholdigt bekæmpelsesmiddel lå henholdsvis 14 og 40 pct. under den deklarerede mængde. Fabrikanten forklarede, at afvejning af koncentrat og fyldstoffer til fabrikationen foregik under dobbelt kontrol, således at han måtte anse det for sandsynligt, at koncentratet ikke indeholdt den angivne mængde. En analyse af det parti koncentrat, som var anvendt til fabrikation af de omhandlede fabrikationspartier, viste imidlertid, at der intet var i vejen med koncentratet. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 100 kr.

Ved eftersyn i en frøhandel konstateredes det, at der var foretaget udvejning af et middel til bekæmpelse af kartoffelskimmel, idet der forefandt en brudt, delvis tømt pakning af bekæmpelsesmidlet. Frøhandleren forklarede, at det drejede sig

om en pakning, som var blevet beskadiget, således at det var nødvendigt at foretage ompakning, og da nogle kunder på daværende tidspunkt netop havde anmodet om mindre kvanta, blev udvejningen foretaget. Sagen blev afgjort med en advarsel. Ved et eftersyn i samme frøhandel et par måneder senere viste det sig, at der nu forefandtes 2 brudte og delvis tømte pakninger af bekæmpelsesmidlet, og personalet oplyste, at frøhandelen havde skiftet ejer, og at den forrige indehaver af frøhandelen havde givet ordre til at sælge i løs vægt. Frøhandelen blev pålagt en bøde på 50 kr., men da frøhandelen imidlertid var trådt i likvidation, og da den tidligere ejer nu var bosiddende i udlandet, blev kravet om betaling af bøden frafaldet.

En fabrikant, som i fjor fik en advarsel, fordi hans kobberpudder, der var anerkendt af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur i dosis 200 kg pr. ha., var forsynet med en påbindings-seddel, hvor der på den ene side stod anført: »anerkendt af statens forsøgsvirksomhed«, medens der på den anden side stod: »der anvendes 100 kg til 1 td. land kartofler«, således at den af fabrikanten anførte dosis blev ca. 10 pct. mindre end den dosering, der var anerkendt af forsøgsvirksomheden, havde stadig ikke ændret påbindingssedlerne. Sagen blev indbragt for retten, idet det blev tilkendegivet, at den fejl, der begås ved at anvende ca. 10 pct. mindre dosis, må anses for at være uden betydning i praksis, men at man må kunne forlange, at en fabrikant, som har underskrevet at ville overholde regler for afprøvning, loyalt retter sig efter disse regler, da det i modsat fald ikke vil være forsøgsvirksomheden, men i sidste instans fabrikanten, som afgør, i hvilken dosis anerkendelsen foreligger. Fabrikanten hævdede, at han personlig absolut ikke havde fået nogen besked om det såkaldte ulovlige forhold før kontrollen i juli måned havde besøgt fabriken, og retten tildelte ham en advarsel.

I en annonce var et bekæmpelsesmiddel angivet virksomt mod en række skadedyr, idet der i annoncen samtidig meddeltes, at midlet var anerkendt af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. Fabrikanten oplyste, at annoncebureauet ved telefonisk samtale havde misforstået annoncens opsætning, som ville blive ændret, dersom yderligere annoncering fandt sted. Der blev meddelt fabrikanten en advarsel.

På en etiket var et bekæmpelsesmiddel angivet virksomt mod en række skadedyr, og der var tillige angivet, at midlet var anerkendt af Statens Forsøgsvirksomhed. Da præparatet kun var anerkendt mod et af de nævnte skadedyr, blev der meddelt fabrikanten en advarsel. Fabrikanten ansøgte om at måtte benytte restoplaget af etiketterne i betragtning af, at affattelsen havde været benyttet en årrække, men der blev henvist til at anerkendelsesteksten kunne overklæbes med små sedler med rigtig tekst.

En fabrikant af en muldvarpegift havde til sognerådene udsendt en cirkulæreskrivelse angående muldvarpeudryddelse, i hvilken det bl. a. hed, at landbrugsministeriet jo havde bestemt, at muldvarpeudryddelsen skal ske på kommunernes foranstaltning, at kommunerne skal sørge for indkøb af gift og sørge for, at der bliver autoriseret folk af politiet til udlægning af giften, at hans firma var det første, som havde fremstillet muldvarpegift, at han ved de sidste års kampagne havde leveret muldvarpegift til mange kommuner til disses udelte tilfredshed, og at hans præparat var afprøvet på statens skadedyrlaboratorium, hvorfor han kunne garantere for en absolut effektiv gift. Cirkulæreskrivelsen var formentlig udsendt kort tid inden fabrikanten fra statens skadedyrlaboratorium fik meddelelse om, at resultaterne af afprøvningen var således, at en anerkendelse af hans præparat var udelukket. Han havde bestemt regnet med skadedyrlaboratoriets anerkendelse, og han havde derfor udsendt cirkulæreskrivelsen uden betænkelighed. Han blev pålagt en bøde på 500 kr.

Ukrudtsbekæmpelsesmidler.

Et firma ansøgte om tilladelse til at forhandle rhodan-ammonium til udryddelse af ukrudt udenom den sædvanlige anmeldelses-, afgifts- og deklarationspligt. Tilladelsen blev givet på betingelse af, at præparatet udelukkende sælges under benævnelsen rhodan-ammonium, og at det altid indeholder mindst 90 pct. NH_4SCN , for hvilket minimumskrav der ikke indrømmes nogen latitude.

Et ukrudtsbekæmpelsesmiddel, som angaves at indeholde 20 pct. 2,4 diklorfenoxyacetat som natriumsalt, svarende til 12,5 pct. ren diklorfenoxyeddikesyre, indeholdt kun 7.8 til 10 pct. diklorfenoxyeddikesyre. Fabrikanten forklarede, at han anvendte et koncentrat, som han opløste, og at fejlen kunne skyldes, at koncentratet ikke indeholdt den deklarerede mængde. En analyse af koncentratet viste det rigtige indhold, og fabrikanten oplyste derefter, at han ganske simpelt havde foretaget fejludregninger med hensyn til, hvor meget han skulle opløse i sit præparat, som efter den fortyndingsgrad, der var angivet på etiketten, i virkeligheden kun skulle indeholde 10 pct. 2,4 diklorfenoxyacetat som natriumsalt svarende til 6.25 pct. ren diklorfenoxyeddikesyre. Hans pakninger var endvidere ikke forsynet med etiketten »farlig for bier«, vægtangivelse og tilvirkningsdato, og han blev pålagt en bøde på 50 kr.

Et parti ukrudtsbekæmpelsesmiddel leveret til en frøhandel var forsynet med gamle etiketter for et andet ukrudtsbekæmpelsesmiddel, hvis ordlyd delvis var overstreget, samtidig med at dunkene var forsynet med mærkesedler, hvorpå ukrudtsbekæmpelsesmidlets navn var skrevet, medens et andet parti, leveret til en anden frøhandel, kun var forsynet med midlets navn. Der manglede endvidere på ukrudtsbekæmpelsesmidler leveret til et tredje frøfirma tilvirkningsdato og vægtangivelse. Fabrikanten oplyste, at man gentagne gange havde gjort forhandlerne opmærksomme på, at ukrudtsbekæmpelsesmidlerne ikke måtte udstykkes, men at man ved en fejltagelse havde glemt at meddele dette angående omtalte middel, og at denne undladelse måtte være årsagen til udstykningen, hvorfor fabrikanten under de foreliggende omstændigheder påtog sig ansvaret for det skete. Det oplystes endvidere, at de manglende vægt- og datoangivelser havde været påstemplet, men at den sværte, som var anvendt, ikke havde haft en tilfredsstillende modstandsdygtighed overfor lys, regn eller mekanisk påvirkning, f. eks. gnidning ved påklæbning af etiketterne. Firmaet blev pålagt en bøde på 500 kr.

De analysemetoder, man tidligere har haft til ukrudtsbekæmpelsesmidler af typen 4 K - 2 M, har været meget ufuldkomne, idet man kun kunne få et skønsmæssigt overblik over, hvorvidt midlerne i det hele taget kunne indeholde den dekla-

rerede mængde virksom forbindelse. Det må derfor betegnes som et overordentligt stort fremskridt, at ukrudtsbekæmpelsesmidlerne af nævnte type nu kan analyseres spektrofotometrisk og efter en isotopisk fortyndingsmetode. Analysemetoderne er offentliggjort i *Acta Chemica Scandinavica*, vol. 4. 1950 pag. 798—805 *Bertil Sjøberg*: Determination of Chloro-2-methylphenoxyacetic Acid by Infrared Spectrophotometry og vol. 5 1951 pag. 630—637 *Poul Sørensen*: Determination of 4-Chloro-2-methylphenoxyacetic Acid in a Multicomponent System by Isotope Dilution Analysis. Sammenligninger af de to analysemetoder viser god indbyrdes overensstemmelse. Da kontrollen er i besiddelse af Beckmans spektrofotometer model I.R. 2, og da man ved spektralanalysen ikke blot bestemmer indholdet af 4 K - 2 M, men også af homologerne, må det på nuværende tidspunkt anses for overflødigt, at kontrollen anskaffer apparatur til isotopmetoden. Landbrugsministeriet har derfor fastlagt, at alle partier af ukrudtsbekæmpelsesmidler af typen 4 K - 2 M, der efter 1. juli 1952 tilvirkes her i landet, indføres her til landet eller efter nævnte dato udleveres fra fabrikant eller importør skal være deklareret på en sådan måde, at deklARATIONEN kan holde efter følgende analyseforskrift:

**Analyseforskrift til bestemmelse
af 4-klor-2-metylphenoxyeddikesyre, (4 K - 2 M).**

Af H. Hedegaard Povlsen.

Så meget af »bekæmpelsesmidlet« som svarer til ca. 2 g 4 K - 2 M afpipetteres eller afvejes og bringes kvantitativt over i en skilletragt. Der fortyndes med vand til et rumfang på ca. 100 ml og tilsættes 10 g NaCl. Derpå tildryppes koncentreret saltsyre under omrystning, indtil der er tydeligt overskud af syre — blå på kongopapir (der skal anvendes ca. 5 ml koncentreret saltsyre).

De frigjorte syrer udrystes 3 gange med kloroform, idet der første gang anvendes 75 ml og de følgende to gange hver gang 30 ml.

Den vandige opløsning borthældes, og de samlede kloroformudtræk udrystes 3 gange med 5 pct. natriumbikarbonatopløsning, idet der bruges henholdsvis 75 ml, 30 ml og 30 ml. Det er nødvendigt ved hver udrystning med bikarbonatopløsningen at ryste længe og grundigt, og den frigjorte CO₂ skal lukkes ud af skilletragten med korte mellemrum. Udrystningen fortsættes indtil CO₂-udviklingen næsten er ophørt (4—5 minutter).

Kloroformlaget hensættes til regenerering, og de samlede bikarbonatudtræk syrnes med koncentreret saltsyre — indtil tydelig blå farve på kongopapir (ca. 15 ml koncentreret saltsyre). De frigiorte syrer udrystes 3 gange med kloroform, idet der bruges henholdsvis 75 ml, 30 ml og 30 ml. Den vandige opløsning borthældes, og de samlede kloroformudtræk rystes med 25 ml vand. Kloroformlaget opsamles i en kolbe, der er tareret sammen med en spatel. Vandfasen rystes med 25 ml kloroform, som sluttelig forenes med de øvrige kloroformudtræk i den tarerede kolbe.

Kloroformen afdestilleres på vandbad (efter fornyet destillation kan kloroformen anvendes på ny). Den sidste rest kloroform fjernes ved påblæsning med trykluft. Kolben anbringes i varmeskab ved 105° C i 5 minutter og derpå i vakuumelekssikkator over CaCl₂. Syrerne tørres til konstant vægt. (Den faste masse på bunden af kolben itubrækkes med den tarerede spatel for at lette tørringen, som derefter normalt vil tage 3—4 døgn).

Remanensen i kolben består normalt af 4 klor — 2 metylfenoxyeddikesyre, 6 klor — 2 metylfenoxyeddikesyre, 4,6 diklor — 2 metylfenoxyeddikesyre samt 2 metylfenoxyeddikesyre. Adskillelsen af disse fire komponenter sker ved hjælp af infrarød spektrofotometri; i hovedtrækkene som angivet af Bertil Sjøberg i *Acta Chemica Scandinavica* 4 (1950) 798—805.

Til de foretagne målinger har kemikaliekontrollen anvendt et Beckman I. R. 2 infrarød spektrofotometer med stensaloptik.

De rene stoffer til bestemmelse af ekstinktionskoefficienterne var velvilligt stillet til rådighed af civilingeniør Poul Sørensen, Kemisk Værk, Køge. Stofferne havde følgende smeltepunkter bestemt efter »Hershbergs metode«:

4 Klor—2 metylfenoxyeddikesyre	(4K—2M) Smp. 119°,5—119°,7
6 Klor—2 metylfenoxyeddikesyre	(6K—2M) Smp. 108° —109°
4,6 Diklor-2 metylfenoxyeddikesyre	(4,6K—2M) Smp. 187° —187°,5
2 Metyl—fenoxyeddikesyre	(2M) Smp. 154°,6—155°,2

Hver af komponenterne har et absorptionsmaximum i et område af den infrarøde del af spektret, hvor absorptionen af de øvrige komponenter er forholdsvis ringe:

4 K—2 M	ved 12.38 μ
6 K—2 M	ved 12.85 μ
4.6 K—2 M	ved 13.04 μ
2 M	ved 13.24 μ

men ved hvert absorptionsmaximum giver de 3 øvrige komponenter i blandingen dog så stort et bidrag til absorptionen, at man ikke kan se bort fra disse.

Såfremt koncentrationerne (i g/liter) benævnes ved:

x for 4 K—2 M
 y for 6 K—2 M
 z for 4.6 K—2 M
 v for 2 M

og ekstinktionskoefficienterne (defineret som 1000 · extinktionen pr. g/liter i en kuvette med lagtykkelsen ca. 0,1 mm) ved:

a for 4 K—2 M
 b for 6 K—2 M
 c for 4.6 K—2 M
 d for 2 M

og bølgelængderne angives ved mærketallene:

1 for 12.38 μ
 2 for 12.85 μ
 3 for 13.04 μ
 4 for 13.24 μ

fås følgende 4 ligninger med de 4 ubekendte x, y, z og v.

$$\begin{aligned} E_1 &= x \cdot a_1 + y \cdot b_1 + z \cdot c_1 + v \cdot d_1 \\ E_2 &= x \cdot a_2 + y \cdot b_2 + z \cdot c_2 + v \cdot d_2 \\ E_3 &= x \cdot a_3 + y \cdot b_3 + z \cdot c_3 + v \cdot d_3 \\ E_4 &= x \cdot a_4 + y \cdot b_4 + z \cdot c_4 + v \cdot d_4 \end{aligned}$$

idet E'erne er de aflæste ekstinktionsværdier (af praktiske grunde $\times 1000$) for det ukendte præparat.

I de fire ligninger er der set bort fra kuvettens tykkelse, idet det er en forudsætning, at man hele tiden anvender samme kuvette, eller også at de fundne E-værdier omregnes til den kuvettetykkelse, der er anvendt ved målingerne af standardværdierne. (Målinger af kuvette-tykkelsen kan foretages med stor nøjagtighed ved interferensmålinger, jfr. Journal of the Optical Society of Amerika Vol. 34, nr. 3. marts 1944, siderne 130—134).

Ved opløsning af de rene syrer i acetone har man på kemikaliekontrollens spektrofotometer fundet følgende værdier for ekstinktionskoefficienterne (jfr. den tidligere angivne definition), idet kuvette-tykkelsen var 0,1170 mm og spaltebredderne var

1,11 mm ved 12.38 μ ; 1,39 mm ved 12.85 μ ; 1,48 mm ved 13.04 μ
 og 1,52 mm ved 13.24 μ .

$$\begin{aligned} a_1 &: 5.46 & b_1 &: 1.73 & c_1 &: 1.14 & d_1 &: 1.71 \\ a_2 &: \underline{1.20} & b_2 &: 7.05 & c_2 &: 1.97 & d_2 &: 2.88 \\ a_3 &: 1.16 & b_3 &: \underline{2.64} & c_3 &: 7.24 & d_3 &: 6.00 \\ a_4 &: 1.88 & b_4 &: 1.43 & c_4 &: \underline{2.86} & d_4 &: \underline{12.8} \end{aligned}$$

Som referencekuvette er hele tiden anvendt den samme kuvette (fyldt med acetone) som absorptionsmålingerne er foretaget i. Extinktionsværdierne findes ved subtraktion af de 2 aflæste tal. (De understregede værdier angiver ekstinktionskoefficienterne for de 4 komponenter ved deres absorptionsmaxima).

Ved analysering af et præparat anvender man en ca. 10 pct. opløsning af totalsyrerne i acetone; f. eks. 1 g opløst i en 10 ml målekolbe med acetone.

Der foretages 4 målinger med »kuvette« + acetone + stof« (ved 12.38 μ , 12.85 μ , 13.04 μ og 13.24 μ) samt 4 målinger med »kuvette + acetone«. De to sæt værdier subtraheres, og man har de søgte E-værdier. Tilbage står at løse de 4 ligninger med 4 ubekendte.

Af de fundne E-værdier kan man nogenlunde skønne sig til de omtrentlige resultater. Disse værdier for x, y, z og v indsættes i de fire ligningers »højreside« efter omformning til:

$$x = \frac{E_1 \div (y \cdot b_1 + z \cdot c_1 + v \cdot d_1)}{a_1}$$

$$y = \frac{E_2 \div (x \cdot a_2 + z \cdot c_2 + v \cdot d_2)}{b_2}$$

$$z = \frac{E_3 \div (x \cdot a_3 + y \cdot b_3 + v \cdot d_3)}{c_3}$$

$$v = \frac{E_4 \div (x \cdot a_4 + y \cdot b_4 + z \cdot c_4)}{d_4}$$

Denne første tilnærmelse fører sjældent til de samme værdier for x, y, z og v, som man gik ud fra. Hvis ikke man finder samme værdier foretages en ny vurdering. I løbet af 3 vurderinger vil man med lidt rutine sædvanligvis kunne nå frem til tilfredsstillende resultater.

Hvis der er afvejet g gram af totalsyrerne i m ml acetone vil (idet x refererer til den værdi, der er fundet ved løsning af de fire sæt ligninger):

$$\frac{x \cdot 100 \cdot m}{g \cdot 1000} = k \text{ ‰ af totalsyrerne være 4 K - 2 M}$$

Såfremt der er afpipetteret p ml præparat med vægtfylden Vf., og disse p ml har resulteret i t g totalsyrer, da vil der være (idet k er defineret som ovenfor):

$$\frac{k \cdot t}{p \cdot Vf.} \text{ ‰ 4 K - 2 M i præparatet.}$$

Analyseresultaterne på de udførte analyser varierede ca. \pm 2 pct., hvilken analyseusikkerhed må tages i betragtning af fabrikanter og importører.

Analysér af prøver af ukrudtsbekæmpelsesmidler af typen 4 K - 2 M, som fremstilles her i landet eller importeres her til landet gav neden-nævnte resultater:

Deklareret indhold af	Fundet indhold af			
	4 K-2 M	4 K-2 M	6 K-2 M	4,6 K-2 M
27.3 pct.	22.8	8.4	2.6	2.2
22.5 pct.	17.1	6.8	3.5	1.1
22.5 pct.	15.5	6.6	4.1	0.8
22.5 pct.	18.6	7.1	3.6	1.6
9 pct.	7.6	3.3	1.1	0.7
9 pct.	8.0	3.9	0.9	0.6
9 pct.	7.1	3.4	2.2	0.2
9 pct.	8.1	3.5	2.0	0.0
27 pct.	21.8	9.8	6.8	0.7
9 pct.	6.6	2.9	1.2	0.3
27 pct.	24.3	9.5	3.3	1.9
9 pct.	8.3	0.7	0.4	1.6
9 pct.	8.6	0.9	0.3	1.3
27 pct.	26.2	2.6	1.1	3.4
27 pct.	26.4	2.8	0.9	4.0

Midler til bekæmpelse af møl, fluer, utøj m. m.

En politimester indsendte 2 prøver af et mølbekæmpelsesmiddel, som af en fabrikant og dennes repræsentant var blevet benyttet til imprægnering mod møl forskellige steder i politikredsen. Mølbekæmpelsesmidlet angaves at være et bestemt fabrikat, som var anmeldt til kontrollen bl. a. at skulle indeholde 2 pct. D. D. T. Grunden til indsendelsen var, at et par af fabrikantens kunder havde indgivet bedragerisigtelse mod ham, idet kvitteringerne, som var udstedt på de beløb, han havde beregnet sig for mølimprægnering, var forsynet med en påtegning om, at firmaet ydede garanti for immunitet mod mølangreb, såfremt de behandlede genstande ikke blev udsat for kemisk rensning eller vask, medens det faktiske forhold var, at der forholdsvis kort tid efter behandlingen fandtes levende møllarver i de behandlede genstande. Prøverne indeholdt ikke 2 pct. D. D. T., men kun henholdsvis 0.41 og 0.3 pct. Fabrikanten, som ikke selv fremstillede mølbekæmpelsesmidlet, hævdede, at bekæmpelsesmidlet var,

som han havde modtaget det fra fabrik, således at det måtte være fabrikens fejl, at bekæmpelsesmidlet ikke indeholdt 2 pct. D. D. T., og denne forklaring støttedes af hans repræsentant. Men da det ikke kunne anses for muligt at bevise, enten at fabrikanten havde fortyndet vædsken før brugen, eller at vædsken havde haft underindhold ved levering fra fabriken, fandt landbrugsministeriet for sit vedkommende ikke tilstrækkelig anledning til, at der foretoges videre vedrørende dette forhold. Statens skadedyrlaboratorium udtalte til sagen, at den på kvitteringerne forefundne garanti mod mølangreb også måtte anses for misvisende, selv om den anvendte vædske havde indeholdt de deklarerede mængder D. D. T., idet dette ikke blot kan fjernes ved kemisk rensning eller vask, men tillige ved børstning, bankning, støvsugning eller slid, samt at midler af omtalte type kun vil kunne forventes at holde virkningen i højest 2 år ved normal brug og normal rengøring af møbler og tæpper, medens garantien på regningerne måtte give ejerne af effekterne det indtryk, at imprægneringen var varig, forudsat at møblerne ikke udsættes for kemisk rensning eller vask. Landbrugsministeriet fandt derfor, at fabrikanten ved at afgive den foran omtalte garantierklæring havde overtrådt § 8 i bekæmpelsesmiddelloven, som omtaler misvisende og vildledende tekst, og anmodede politimesteren om at rejse tiltale mod den pågældende for overtrædelse af nævnte bestemmelse og søge ham idømt en bøde på mindst 500 kr. under hensyntagen til, at han tidligere var blevet idømt en bøde på 250 kr. for et tilsvarende forhold. — Sagen kan give grund til at overveje, hvorvidt der ved en eventuel lovændring bør pålægges personer, som erhvervsmæssigt udfører mølbekæmpelse for andre ansvaret for, at de til bekæmpelsen anvendte midler indeholder den angivne mængde virksomme forbindelser, uanset om vedkommende selv har fremstillet bekæmpelsesmidlet eller ej.

En fabrikant, som erhvervsmæssigt udførte mølbekæmpelse for andre, og som selv fremstillede sine vædske, havde til kontrollen anmeldt et præparat af sammensætningen pentaklor, hexaklor, nitrobenzol og opløsningsmidler. Da kontrollen ved forskellige besøg ikke havde truffet fabrikanten hjemme og derfor ikke kunne få prøver til analyser, anmodede man politiet om at foretage prøveudtagning. Da det af rapporten, som fulgte med en ud-

tagen prøve, syntes at fremgå, at fabrikanten havde ændret indholdet af bekæmpelsesmidlet, uden at en sådan ændring var meddelt kontrollen, udbad man sig fornyet optagelse af politirapport til belysning af dette forhold. Det viste sig, at indholdet af pentaklor var sat i vejret, at indholdet af hexaklor var erstattet med hexaklorætan, og at nitrobenzol var udgået. Fabrikanten vedtog i retten en bøde på 100 kr. Fabrikanten forklarede overfor kontrollen, dels at han aldrig fremstillede bekæmpelsesmidlet, førend han skulle ud og sprøjte med det, således at der aldrig ville være mulighed for prøveudtagning hos ham, og at den prøve, politiet havde udtaget, var fremstillet på bestilling af politiet, således at man ikke kunne have megen fornøjelse af den, dels at han fremstillede bekæmpelsesmidlet ude hos kunderne, idet han først forvissede sig om, hvorvidt mølangrebene var betydelige eller ubetydelige og rettede sprøjtevædskenes indhold af virksomme forbindelser herefter. Fabrikantens måde at fremstille bekæmpelsesmidlet på er i modstrid med bekæmpelsesmiddelovens formål at skaffe forbrugerne ensartede sammensatte bekæmpelsesmidler, og den er tillige unødvendig, når sprøjtearbejdet udføres omhyggeligt.

En møbelpolstrer anmodede kontrollen om at få analyseret et mølbekæmpelsesmiddel, han havde købt. Ved prøveudtagning viste det sig, at flasken ikke var forsynet med vægtangivelse, analysedeklaration og tilvirkningsdato. Fabrikanten oplyste, at han havde sendt præparatet ind til statens skadedyrlaboratorium til afprøvning med anerkendelse for øje, og at han var af den formening, at først når præparatet var anerkendt, var der pligt til at anføre vædskenes indhold, og selv det forhold, at han tidligere fra landbrugsministeriet havde fået en advarsel for tilsvarende forhold, havde ikke ændret hans opfattelse. Da midlet skulle indeholde 3 pct. af et møldræbende middel, til hvilket der ikke findes almindelige anerkendte analysemetoder, anmodede man importøren af midlet om at fremskaffe en brugbar analysemetode. Importøren tilbød at lade prøven analysere på den udenlandske fabrik, som erklærede, at midlet kun kunne indeholde spor af nævnte mølmiddel. Man udbad sig påny en brugbar analysemetode uden dog at få en sådan. Man foretog derfor en kloridbestemmelse i sprøjtevædsken, idet det møldræbende middel indeholdt klor, og analysen viste, at under forudsætning af at

prøven virkelig indeholdt det nævnte middel, og under forudsætning af at vædsken ikke indeholdt andre klorholdige forbindelser, kunne prøven højst indeholde 1.53 pct. mod de til kontrollen anmeldte 3 pct. Fabrikanten blev pålagt en bøde på 250 kr., og det blev meddelt importøren af den mølbekæmpende forbindelse, at undladelse af at meddele kemikaliekontrollen brugelige analysemetoder for de af ham importerede mølbekæmpelsesmidler i forbindelse med fortsat indførsel af og handel med de omhandlede præparater her i landet efter udløbet af en vis frist ville blive betragtet som en overtrædelse af bekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1950 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr.

Nogle møbelhandlere forespurgte, hvorvidt et bestemt mølbekæmpelsesmiddel indeholdt »Mitin«. Fabrikatet var ikke anmeldt til kontrollen. Fabrikanten oplyste, at midlet ikke indeholdt »Mitin«, men paradiklorbenzol, at han ikke havde sagt noget om, at midlet indeholdt »Mitin«, men at han kaldte vædsken »Metin«. Fabrikanten havde iøvrigt ikke haft anelse om bekæmpelsesmiddelovens eksistens. For at have undladt at anmelde præparatet til kontrollen, for at have undladt at forsyne pakningerne med de krævende deklARATIONER og for at have givet præparatet et for forbrugerne vildledende navn, blev fabrikanten pålagt en bøde på 50 kr., idet der kun var solgt ca. 60 liter af vædsken.

Et utøjsbekæmpelsesmiddel var deklareret således, at hvert enkelt virksomt stof ikke var angivet for sig, og således at rigtigheden af angivelsen af virksomme stoffer ikke kunne kontrolleres. Det blev pålagt fabrikanten at ændre deklARATIONEN, og han blev pålagt en bøde på 100 kr. Endvidere meddelte landbrugsministeriet fabrikanten, at såfremt han ikke inden en vis frist meddelte kemikaliekontrollen en brugbar analysemetode til adskillelse af de virksomme forbindelser, ville fortsat salg blive betragtet som en overtrædelse af bekæmpelsesmiddeloven. Ved udløbet af fristen blev bekæmpelsesmidlets sammensætning ændret.

GiflØven.

Forskellige foreninger havde overfor indenrigsministeriet rejst forslag om en ændring af de gældende bestemmelser, hvor-

efter udlevering af bekæmpelsesmidler til forbrugere kun må finde sted, efter at rekvirenten egenhændig havde underskrevet en rekvisitionsblanket. Forslagsstillerne havde navnlig henvist til, at den nuværende ordning i mange tilfælde medfører en forsinket iværksættelse af bekæmpelsen af skadedyrsangreb, som ofte udvikler sig med stor hast, en forsinkelse, som forslagsstillerne mente kunne være på op til 3—4 dage som følge af, at det ikke er tilladt den handlende ved telefoniske eller skriftlige bestillinger af giftholdige bekæmpelsesmidler at afsende de bestilte midler, førend den underskrevne rekvisitionsblanket var sælgerne i hænde. Da de eksplosive skadedyrsangreb navnlig bekæmpes med schweinfurtergrønt, udstedte indenrigsministeriet den 4. maj 1951 en bekendtgørelse, ifølge hvilken schweinfurtergrønt må udleveres til forbruger uden skriftlig rekvisition, en ordning, som allerede var gældende for kviksølvholdige afsvampningsmidler og dinitrokresolholdige sprøjtemidler.

På de brugsanvisninger, som i henhold til giftlovens bestemmelser er godkendt af indenrigsministeriet til parathion og dimethylparathion, er der forbud mod, at disse sprøjte- og puddermidler anvendes i lukkede rum med undtagelse af væksthuse og frugtlagre. Forskellige fabrikanter ansøgte indenrigsministeriet om tilladelse til fremstilling af strimler imprægneret med parathion til brug ved udryddelse af fluer og udelukkende til ophængning i stalde. Årsagen til ansøgningen var, at det var ansøgerne bekendt, at forbrugerne af parathion og dimethylparathion anvendte disse overordentlig farlige gifte på den letsindige måde, at staldene blev sprøjtet med en sprøjtevædske indeholdende disse gifte. Efter forhandling med landbrugsministeriet godkendte indenrigsministeriet, at købmænd, detailhandlere, materialister og forbrugsforeninger fremtidig sælger og udleverer sådanne med parathion præparerede strimler i originalpakninger, der er forsynet med en af indenrigsministeriet i henhold til giftlovens bestemmelser godkendt brugsanvisning. Det må håbes, at fremkomsten af originalpakninger med parathionholdige strimler vil bringe sprøjtningen af staldene til ophør, således at der ikke indtræffer større ulykker.

I anledning af at nogle giftholdige plantebeskyttelsesmidler ikke var forseglet i overensstemmelse med de givne regler, med-

dette indenrigsministeriet, at den oblat, som pakningen forsynes med, skal være anbragt henover dåsens låg eller pakningens tillukning og skal have et karakteristisk udseende. Den skal enten være forsynet med præparatets betegnelse eller fabrikantens eventuelt importørens firmanavn. Herudover kan oblaten forsynes med giftmærke, d. v. s. ordet »Gift« trykt med hvide bogstaver på sort grund. Forsåvidt emballagen tillukkes ved plombering eller forsegling, skal plomben eller seglet tilfredsstillende samme krav, som i henhold til foranstående stilles til oblaterne.

Der er i finansåret 1951—52 foretaget kontrol med giftlovens overholdelse i 966 virksomheder fordelt over 23 politikredse. Af de 966 virksomheder er 367 anmeldt til politiet, dels til videre forfølgelse, dels til nærmere undersøgelse. Overtrædelserne i de indberettede virksomheder fordeler sig således:

- 16 forretninger havde ingen giftbog.
- 9 forretningers giftbøger var ikke autoriseret.
- 21 forretninger havde bortkastet den autoriserede giftbog.
- 18 forretningers giftbøger var ikke autoriseret til forretningsindehaveren.
- 143 forretningers giftbøger var ført mangelfuldt.
- 27 forretninger opbevarede giftene mangelfuldt.
- 14 forretninger foretog ulovlig udvejning af gifte.
- 147 forretninger havde mangelfuld førelse af rekvisitionsblanketter.

I 38 tilfælde er sagerne afsluttet med en advarsel, som foreslået af kontrollen. I 2 tilfælde har politiet nedsat det af kontrollen foreslåede bødeforlæg, i 5 tilfælde har politiet forhøjet det, og i 164 tilfælde er sagerne afsluttet med de af kontrollen foreslåede bødeforlæg. Resten af sagerne er endnu ikke afsluttet. En sag er afsluttet ved dom med den af kontrollen foreslåede bøde.

En materialist opbevarede uvedkommende kemikalier i giftskabet, medens enkelte gifte var anbragt på åben hylde i kælderen, ligesom materialisten havde solgt nikotin til udryddelse af hønsehus, blodmider, rotter og mus. Materialisten vedtog en bøde på 100 kr.

Ved kontrol i en materialhandel forefandt en del rekvisi-

tionsblanketter, som var underskrevet af vognmænd eller af funktionærer ved rutebilstation og lastbilstation. Materialisten forklarede, at underskriverne var rekvirenterne af giftene, hvilket blev benægtet af underskriverne, som forklarede, at giftene blev forsendt med rutebilerne og lastbilerne til de egentlige forbrugere. Materialisten blev ikendt en bøde på 100 kr.